

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. toukokuuta 2017
(OR. en)

9381/17

DEVGEN 103
ACP 50
RELEX 428
SOC 405
WTO 116
COMER 71
FDI 9

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 19. toukokuuta 2017

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 9002/17

Asia: Valmisvaatealan kestävät arvoketjut
– Neuvoston päätelmät (19. toukokuuta 2017)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3540. istunnossaan 19. toukokuuta 2017 hyväksymät päätelmät valmisvaatealan kestävästä arvoketjuista.

Neuvoston päätelmät valmisvaatealan kestävästä arvoketjuista

1. Neuvosto palauttaa mieleen, että koko maailmassa noin 75 miljoonaa ihmistä työskentelee tekstiili- ja vaatetusalailla. Suurin osa tästä työvoimasta on kehitysmaissa, joissa 75 prosenttia alan työntekijöistä on naisia ja tyttöjä ja joissa toimitusketjut ulottuvat usein kotona työtä tekeviin. Neuvosto toteaa, että valmisvaateala voi toimia kehityksen ja itsenäistymisen liikkeelle panevana voimana, mutta tiedostaa samalla alan arvoketjun monimutkaisuuden ja siihen liittyvät suuret taloudelliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöhaasteet, joita ovat esimerkiksi pienet palkat, työelämäoikeuksien, kuten yhdistymisvapauden ja työehtosopimusneuvottelujen, puutteellinen täytöntöönpano, heikko rakennusturvallisuus, vaarallisten kemikaalien haittavaikutukset ja resurssien kestävä käyttö. Valmisvaatealalla tapahtuneet ihmishenkiä vaatineet onnettomuudet, kuten Rana Plaza -tehdasrakennuksen romahtaminen Bangladeshissa neljä vuotta sitten, korostavat sitä, miten tärkeää on edistää valmisvaatealan kestävämpiä arvoketjuja ja puuttua tämän alan erityishaasteisiin. Kestävän kehityksen tavoitteen 8.7 mukaisesti neuvosto kehottaa ryhtymään toimiin pakkotyön, modernin orjuuden ja ihmiskaupan poistamiseksi sekä lapsityön pahimpien muotojen kieltämisen ja poistamisen varmistamiseksi valmisvaatealalla. Lisäksi neuvosto painottaa, että valmisvaatealalla on tärkeää ehkäistä ihmisoikeusloukkauksia ja edistää yritysten yhteiskuntavastuuta / vastuullista yritystoimintaa¹, muun muassa sosiaalisia ja ympäristönormeja sekä ihmisarvoista työtä. On ehdottoman tärkeää, että näitä normeja ja periaatteita sovelletaan kaikissa valmisvaatealan arvoketjun vaiheissa.

¹ EU käyttää yritysten yhteiskuntavastuuta koskevaa strategiaa ja vastuullista yritystoimintaa rinnasteisesti. Vuonna 2011 yritysten yhteiskuntavastuuta koskevassa EU:n strategiassa määriteltiin yritysten yhteiskuntavastuu yritysten vastuuksi omista yhteiskunnallisista vaikutuksistaan ja painotettiin sitä, että "täyttääkseen täysimääräisesti yhteiskuntavastuunsa yrityksillä olisi oltava käytössä prosessi, jolla integroidaan yhteiskuntaan, ympäristöön, ihmisoikeuksiin, eettisiin kysymyksiin ja kuluttaja-asioihin liittyvät näkökohdat niiden liiketoimintaan ja ydinstrategiaan tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa".

2. Neuvosto palauttaa mieleen aiheesta "EU ja vastuulliset globaalit arvoketjut" 12. toukokuuta 2016 antamansa päätelmät, joissa se tukee toimia, joita on toteutettu vastuullisten toimitusketjujen edistämiseksi sellaisten aloitteiden kautta kuin EU:n vaatealoite. Neuvosto on tyytyväinen komission valmisteluasiakirjaan, joka koskee kestäviä valmisvaatealan arvoketjuja EU:n kehitystoiminnassa². Se pitää tätä tärkeänä ensiaskeleena, jonka pitäisi johtaa valmisvaatealalla sovellettaviin kunnianhimoisiin lisätoimiin, jotka ulottuvat kehitysyhteistyötä pidemmälle. Neuvosto tähdentää, että EU:ssa ja sen ulkopuolella on sitouduttava nykyistä vahvemmin ja proaktiivisesti vahvistamaan vastuullisia ja kestäviä toimitusketjuja, ja tukee pyrkimyksiä edistää niin julkisten kuin yksityisten toimijoiden harjoittamaa kestävää tuotantoa ja kulutusta sekä ihmisarvoista työtä, kuten uudessa kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa, Agenda 2030:ssa ja kestäväen kehityksen tavoitteissa korostetaan.
3. Tältä osin neuvosto kehottaa komissiota edistämään kuluttajatiedotukseen liittyviä välineitä ja yritysten yhteiskuntavastuuta / vastuullista yritystoimintaa, muun muassa yhtiöiden toimitusketjuissaan noudattaman huolellisuuden myötä. Monia sidosryhmiä käsittävien Euroopan tason nykyisten aloitteiden välillä tarvitaan tiiviimpää yhteistyötä, jolla voidaan laajentaa valmisvaatealan sitoutumista yritysten yhteiskuntavastuuseen / vastuulliseen yritystoimintaan. Näin vältetään niihin yrityksiin kohdistuvat syrjivät vaikutukset, jotka jo toimivat kestävästi, muun muassa EU-ympäristömerkkijärjestelmän kaltaisten vapaaehtoisten järjestelmien puitteissa. Lisäksi neuvosto painottaa, että EU:n yrityksillä on ennen kilpailuvaihetta oltava yhteistyömahdollisuuksia toimitusketjun riskien lieventämiseksi.
4. Neuvosto kannustaa ratifioimaan ja panemaan tosiasiallisesti täytäntöön työoikeutta koskevat kansainväliset yleissopimukset, kuten ILO:n keskeiset yleissopimukset, ja muistuttaa olevansa sitoutunut kansainvälisesti tunnustettuihin ohjeisiin ja periaatteisiin, joita ovat erityisesti yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n suuntaviivat, monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa koskeva ILO:n kolmikantajulistus, OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, YK:n Global Compact -aloite sekä monenväliset ympäristösopimukset.

² 8492/17 – SWD(2017) 147 final.

5. Kehitysyhteistyö voi olla tehokas väline valmisvaatealan arvoketjujen kestävyysparantamiseksi. Valmisvaatealan kestäviin arvoketjuihin olisi pyrittävä tukemalla valtioiden, kansalaisjärjestöjen, kansainvälisten ja paikallisten yritysten, myös mikro- ja pk-yritysten, tuottajamaiden työmarkkinaosapuolten ja kansainvälisten järjestöjen toimia, joita toteutetaan myös kahdenvälisten ja alueellisten ohjelmien ja hankkeiden kautta. Tällaiset toimet voivat myös auttaa edistämään kestävästi hoidettujen primaariraaka-aineiden ja korkealaatuisten uusioraaka-aineiden käyttöä sekä vaatteiden ja tekstiilien uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.
6. Neuvosto on tyytyväinen valmisvaatealan kestävyys-suunnattavan tuen lisäämiseen EU:n kehitysyhteistyössä. Neuvosto tukee toimia, joilla edistetään ja levitetään valmisvaatealan arvoketjujen vastuulliseen hallintaan liittyviä sosiaali- ja ympäristöalan parhaita käytäntöjä, erityisesti tekemällä yhteistyötä yritysten, liike-elämän järjestöjen, kansalaisjärjestöjen ja työmarkkinaosapuolten kanssa sekä kannustamalla yhteistyöhön ja tiedon jakamiseen sidosryhmien kesken. Neuvosto kannustaa komissiota ja EU:n jäsenvaltioita tehostamaan toimia, joilla pyritään lisäämään kuluttajien ja julkisten hankintaviranomaisten tietoisuutta kestävästä ja vastuullisesta kulutuksesta edistämiseksi.
7. Neuvosto tukee käynnissä olevia toimia, jotka koskevat lasten oikeuksia sekä naisten ja tyttöjen taloudellista voimaannuttamista tällä alalla, muun muassa panemalla täytäntöön sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa (2016–2020)³. Se korostaa tarvetta edistää sukupuolten tasa-arvoa, tukea valmisvaatealalla työskentelevien naisten koulutusta ja valmiuksien kehittämistä, puuttua työpaikkahäirintään ja edistää syrjimättömyyttä sekä naisten tasavertaisia mahdollisuuksia päästä osalliseksi tuottavasta työllisyydestä, ihmisarvoisesta työstä ja tasa-arvoisesta palkkauksesta.

³ 12249/15 – SWD(2015) 182 final.

8. Neuvosto muistuttaa, että EU pitää tärkeänä työelämäoikeuksien ja ihmisarvoisen työn edistämistä, ja toteaa, että työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu, muun muassa kansainvälisten puitesopimusten avulla käytävä maailmanlaajuinen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu, on ollut osaltaan myötävaikuttamassa tähän. Se korostaa EU:n kehitysyhteistyön merkittävää panosta tuottajamaiden hallitusten sekä muiden toimijoiden, kuten kansalaisjärjestöjen, työmarkkinaosapuolten ja yksityisen sektorin, tukemiseen, kansainvälisten normien saattamiseen osaksi kansallista työ- ja ympäristölainsäädäntöä ja niiden täytäntöönpanoon sekä niiden täytäntöönpanon tehokkaan valvonnan tukemiseen ja seuraamiseen, myös tehtaissa.
9. Neuvosto painottaa, että valmisvaatealalla käytettyjen ja valmiissa vaatetustuotteissa olevien kemikaalien jäljittäminen on tärkeää, jotta kemikaaleja, luonnonkuituja ja kaikkia valmisvaatealan jätteitä ja resursseja voidaan hallita ympäristön kannalta järkevällä tavalla. Kestävä ja resurssitehokas tuotanto, mukaan lukien myrkyttömien materiaalikiertojen edistäminen, on tarpeen, jotta saadaan aikaan kiertotalous ja varmistetaan, että uudelleenkäyttö ja kierrätys lisääntyvät valmisvaatealalla. Turvallisten työympäristöjen edistäminen on niin ikään olennaista, jotta vältetään työntekijöiden terveyttä uhkaava altistuminen haitallisille ja myrkyllisille aineille.
10. Neuvosto kannustaa komissiota tukemaan toimia, joilla pyritään lisäämään avoimuutta ja jäljitettävyyttä valmisvaatealan toimitusketjuissa, esimerkiksi koordinoimalla jäsenvaltioissa käynnissä olevia toimia sekä alalla toteutettavia kansainvälisiä aloitteita. Neuvosto on tyytyväinen OECD:n uusiin due diligence -ohjeisiin, jotka koskevat vastuullisia toimitusketjuja valmisvaate- ja jalkinealalla. Kestävän kehityksen tavoitteiden 8 ja 12 mukaisesti neuvosto korostaa, että on tärkeää edistää ihmisarvoista työtä ja vastuullisen liiketoiminnan mahdollistavaa toimintaympäristöä, ja kannustaa yrityksiä, erityisesti suuria ja ylikansallisia yrityksiä, omaksumaan kestäviä käytäntöjä, muun muassa sisällyttämällä kestävyyttä koskevia tietoja raportointiinsa, sekä tiedottamaan asiakkailleen ja luomaan heihin suhteita. Tällaisilla toimilla vaikutetaan myös siihen, että tiedotus ja avoimuus, muun muassa sosiaalisista ja ympäristöolosuhteista, lisääntyvät valmisvaatealan toimitusketjun kaikissa eri vaiheissa. Se, että kuluttajille annetaan tällaisia tietoja edistää merkittävästi valmisvaatealan kestävämpiä arvoketjuja.

11. Neuvosto palauttaa mieleen EU:n tasolla voimassa olevan, valmisvaatealaan sovellettavan lainsäädäntökehyksen ja kannustaa lisäämään kehitysyhteistyö-, ympäristö-, työvoima- ja kauppapolitiikan välineiden sekä muiden ulkoisen politiikan välineiden keskinäistä johdonmukaisuutta valmisvaatealan kestävien arvoketjujen edistämiseksi. Lisäksi neuvosto korostaa, että EU:n nykyisen politiikkakehyksen puitteissa käynnissä olevalla työllä on määrä edistää kehityspolitiikan johdonmukaisuutta. Kehitysyhteistyön, ympäristö- ja työvoimapolitiikan sekä kaupan välineiden välisillä synergioilla voi olla kehitykseen liittyviä yhteisvaikutuksia valmisvaatealaan. Neuvosto on tyytyväinen kaikkiin EU:n kauppasopimuksiin, myös kehitysmaiden kanssa tehtäviin kauppasopimuksiin, järjestelmällisesti sisällytettävistä kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevista määräyksistä ja niiden täytäntöönpanosta, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että nämä määräykset pannaan tosiasiallisesti täytäntöön. Kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevien lukujen ja muiden kestävästä kehitystä tukevien välineiden tuloksellinen käyttö on myös tärkeää, jotta voidaan parantaa valmisvaatealan ympäristö- ja työnormeja ja edistää kestäviä hankintakäytäntöjä. EU:n kauppaa tukevan avun strategian tulevan tarkistuksen olisi autettava saavuttamaan kestävä kehityksen tavoitteet. Neuvosto kannustaa komissiota jatkamaan ja tehostamaan "kaikki paitsi aseet" -aloitteen (EBA) edunsaajien kanssa käymäänsä vuoropuhelua torjuakseen vakavia ja järjestelmällisiä ihmisoikeuksien ja työelämän perusnormien loukkauksia, joita on tullut äskettäin ilmi muun muassa Bangladeshin kestävyyssovimuksen yhteydessä.
12. Neuvosto korostaa, että konkreettisten parannusten saavuttamiseksi on keskeistä, että tuottajamaiden hallitukset sitoutuvat vahvistamaan ja panemaan täytäntöön asianmukaiset lainsäädäntö- ja sääntelypuitteet ja painottaa yritysten vastuuta ja kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien sitoutumista kestäviin arvoketjuihin. Tätä varten neuvosto pyytää komissiota tehostamaan toimiaan valmisvaatealan kestävien arvoketjujen tukemiseen tähtäävän kunnianhimoisen ja nopean täytäntöönpanon avulla ja panee tarkoin merkille Euroopan parlamentin päätöslauselman, jossa kehoitetaan kokonaisvaltaisiin toimiin tällä alalla. Lisäksi neuvosto pyytää komissiota käsittelemään valmisvaatealan kestäviä arvoketjuja kokonaisvaltaisella tavalla, joka ulottuu myös kehitysyhteistyötä pidemmälle ja edistää näin turvallisempaa, vihreämpää ja oikeudenmukaisempaa valmisvaateollisuutta.